

SLOVENSKÁ
sporiteľňa

INDEX PROSPERITY 2026

Je Slovensko dobre pripravené na rok 2030?

Mária Valachyová, Marián Kočíš

Index prosperity 2026

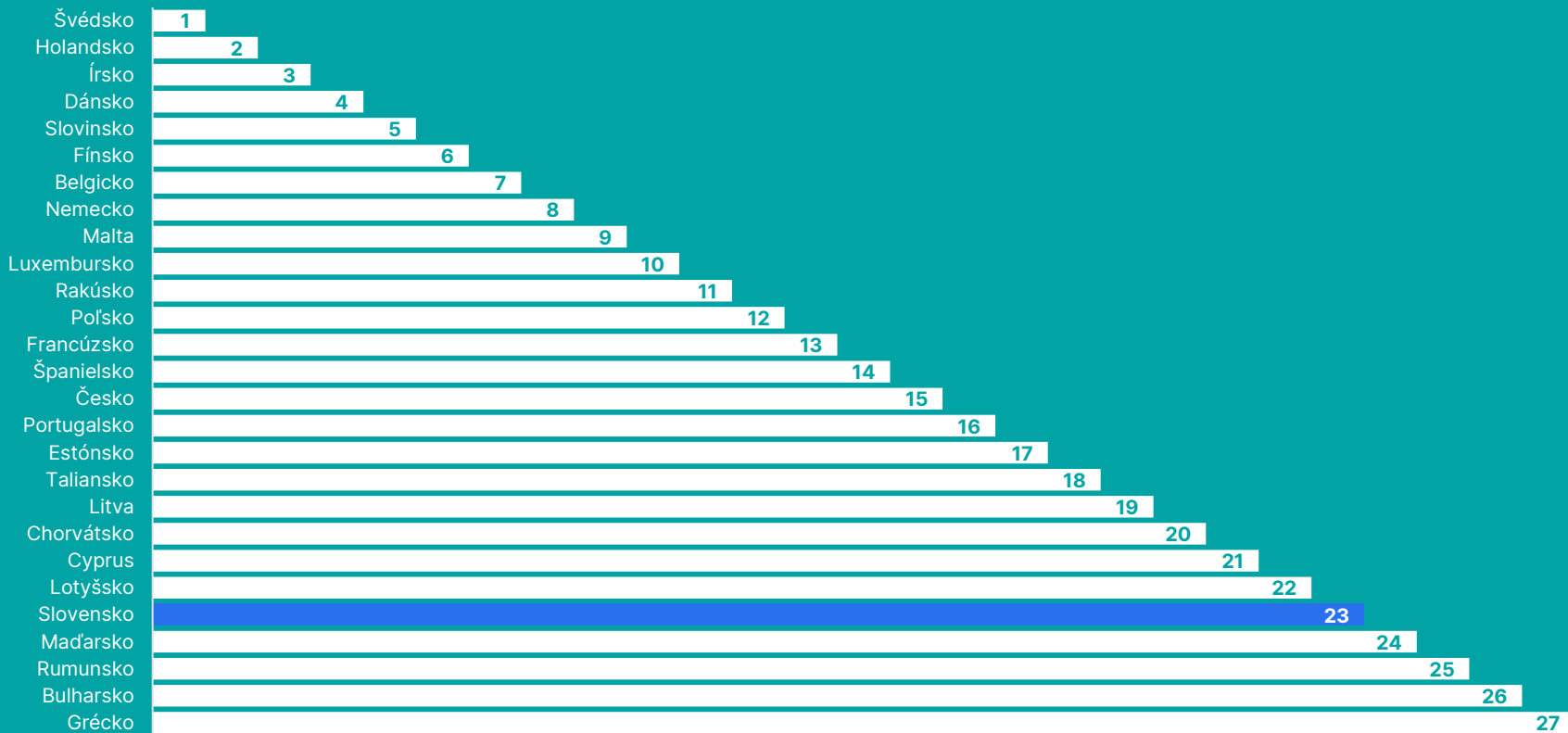
Nový Index prosperity prináša pre Slovensko dobrú aj zlú správu. Dobrá správa je, že sme sa medziročne posunuli o jedno miesto vyššie. Zlá správa je, že stále patríme medzi najslabšie krajiny EÚ a najviac zaostávame práve vo výkonnosti ekonomiky.

To je dôležité najmä dnes. Európa čelí hrozbe vojny z východu, tlaku ciel zo západu a musí sa oveľa viac spoliehať sama na seba. Zároveň prichádza technologická transformácia v podobe umelej inteligencie. Vieme, že bude veľká, ale ešte nepoznáme všetky jej dôsledky.

Pre Slovensko je to riziko aj príležitosť. Riziko preto, že slabšia ekonomická výkonnosť znamená menej zdrojov na obranu, vzdelanie, inovácie, zdravotníctvo aj verejné služby. Príležitosť preto, že vonkajší tlak bol v histórii často momentom, keď sa krajiny prestali venovať vedľajším sporom a sústredili sa na podstatné veci. Na Ukrajine dnes vidíme, ako rýchlo sa pod tlakom mení vojenské poznanie, technológie a schopnosť improvizovať.

Ak chce Slovensko zlepšiť svoje miesto v Indexe prosperity, nestačí posun o jednu priečku. Potrebujeme obnoviť rastový príbeh krajiny. To znamená silnejšiu ekonomiku, vyššiu produktivitu, kvalitnejšie školstvo, viac inovácií, lepšie inštitúcie a schopnosť využiť AI ako nástroj modernizácie. Prosperita nebude výsledkom zotrvačnosti. Bude výsledkom rozhodnutí, ktoré spravíme práve v týchto náročných časoch.

Posunuli sme sa nahor (+1), stále sme však na chvoste

Slovensko

23 / 27

2026

Ekonomika

↓⁻¹ **26**

Spoločnosť

↓⁻¹ **19**

Domácnosti

↑⁺³ **19**

Vzdelávanie

↓⁻¹ **24**

Udržateľnosť

16

Umiestnenie v subindexoch za rok 2026

Trendy, ktoré budú formovať budúcnosť

Obrana

Demografia

AI

**Dostupná
energia**

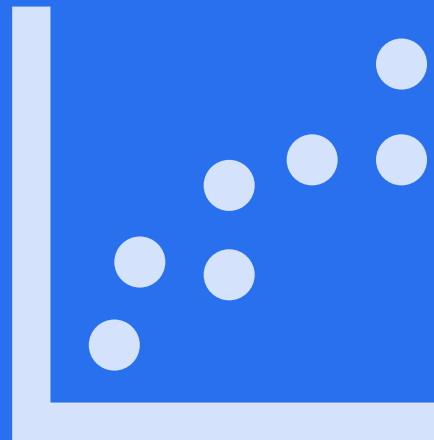
Ekonomika

V ekonomickej časti nášho Indexu prosperity je Slovensko predposledné v EÚ, horšie je už len Maďarsko. Ešte dôležitejšie je, že nevynikáme prakticky v žiadnej oblasti. Vo všetkých sledovaných ukazovateľoch sme pod mediánom.

Z ekonomického pohľadu je najbolestivejší najmä vývoj rastu za posledných päť rokov. V prvom desaťročí tohto tisícročia bolo Slovensko istý čas jednou z najrýchlejších rastúcich ekonomík EÚ. Dnes sa pohybujeme v spodnej tretine. Ak sa pozrieme na región, odhady naznačujú, že tento rok môžeme byť najpomalšie rastúcou ekonomikou v strednej Európe.

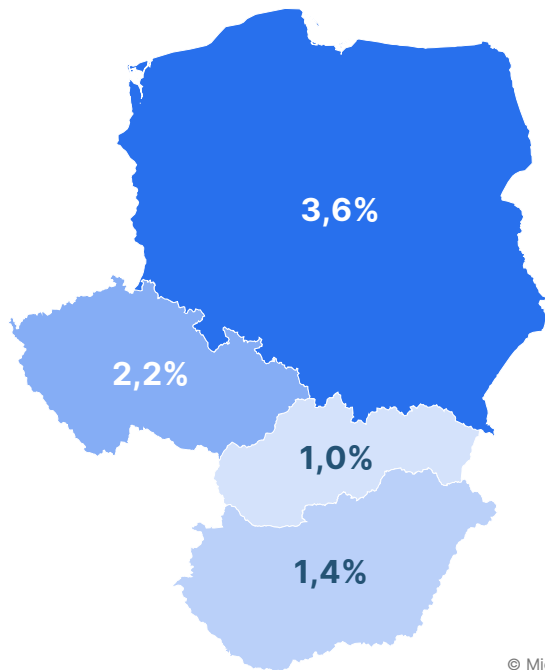
Slabý rast sa pritom nedeje vo vákuu. Slovensko má nízku konkurencieschopnosť, slabú inovačnú výkonnosť a rastúce výdavky verejnej správy nepriniesli adekvátny výsledok v podobe vyššej produktivity, lepších služieb alebo rýchlejšej konvergencie. Inak povedané, štát je väčší, ale ekonomika nie je dostatočne výkonnejšia.

Otázka preto nie je, či sme odsúdení na pomalý rast navždy. Nie sme. Ale druhým tigrom sa nestaneme terajšími politikami vysokých daní a malých investícií do inovácií. Lacná práca, montážna výroba a pasívne dobiehanie už nestačia. Nový rastový príbeh Slovenska musí stáť na produktivite, investíciách, vzdelaní, inováciách, lepších inštitúciách a schopnosti vytvárať vyššiu pridanú hodnotu doma.

Ekonomický rast stratil dych

Odhad rastu ekonomík V4 v roku 2026

Používa Bing
© Microsoft, OpenStreetMap

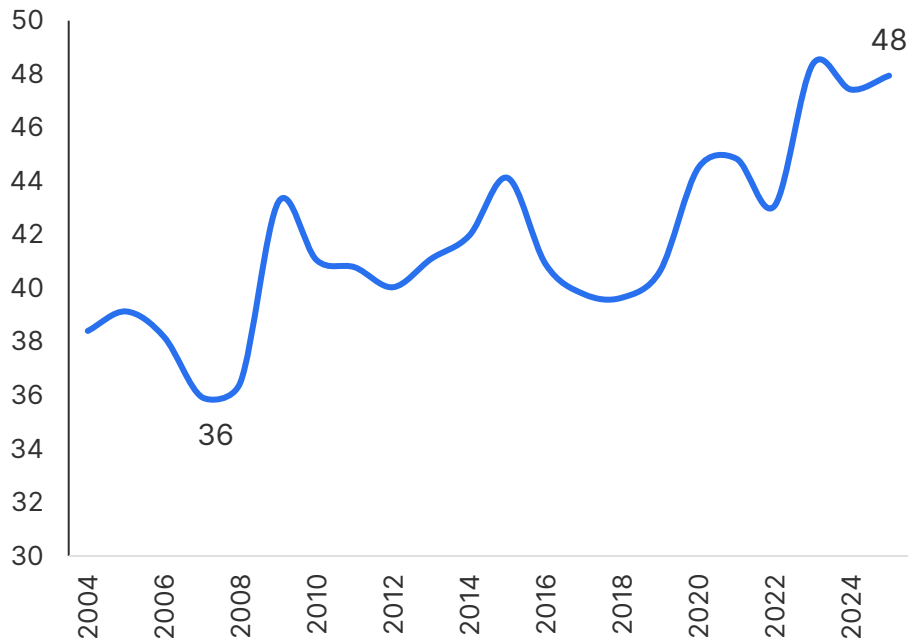
Slovensko bude v roku 2026 patriť k najslabšie rastúcim ekonomikám v strednej Európe. Podľa odhadov Erste očakávame rast slovenského HDP na úrovni 1 %, zatiaľ čo Poľsko by malo rásť o 3,6 %, Česko o 2,2 % a Maďarsko o 1,4 %.

Slabší výhľad súvisí najmä s opatrnou domácou spotrebou. Domácnosti zostávajú citlivé na ceny, spotrebiteľská dôvera je pod dlhodobým priemerom a konsolidačné opatrenia znižujú disponibilné príjmy. Predpokladáme preto, že spotreba domácností bude rásť iba mierne, prípadne bude stagnovať. Naznačujú to aj vysokofrekvenčné ukazovatele. Maloobchodné tržby za prvé štyri mesiace roka iba stagnovali. Dôležitým zdrojom rastu by preto mala zostať efektívna alokácia eurofondov, najmä dočerpanie Plánu obnovy a odolnosti a lepšie využívanie zdrojov z aktuálneho programového obdobia. Slovenská ekonomika však ako malá a otvorená ekonomika zostane pod tlakom geopolitického napätia, zvýšenej neistoty a obchodných konfliktov. Kľúčové budú najmä ceny energií (vývoj v Hormuzskom prielive), vývoj zahraničného dopytu a miera obchodnej neistoty.

Z domácich faktorov bude rast naďalej tmiť prebiehajúca fiškálna konsolidácia. Diskusia o prorastových opatreniach zatiaľ priniesla najmä návrhy s obmedzeným makroekonomickým dosahom. Štrukturálnejšie zmeny by mali byť predstavené až na jeseň spolu s návrhom rozpočtu, čo znamená, že v roku 2026 už ekonomike výraznejšie nepomôžu.

Štát sa enormne zväčšil, ale rast to neprinieslo

Výdavky verejnej správy (% HDP)

Slovensko sa za posledné roky priblížilo veľkosťou štátu k západnej Európe, ale nie výkonnosťou ekonomiky. Výdavky verejnej správy sa vyšplhali takmer k úrovni 50 % HDP, no hospodársky rast je slabý a konvergencia k bohatším krajinám stagnuje.

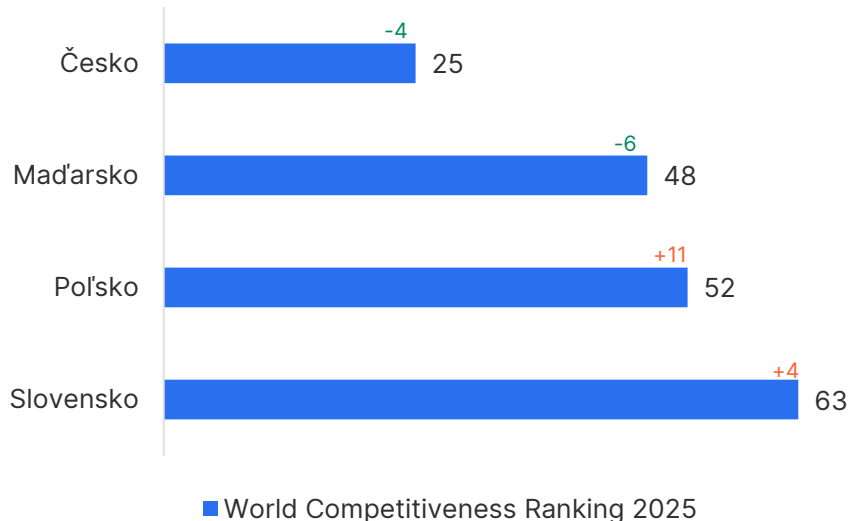
Severské krajiny ukazujú, že veľký štát môže fungovať, ak stojí na vysokej produktivite, kvalitných službách, dôvere a silnej daňovej kapacite. Slovensko si však začalo nárokovat' podobný verejný štandard z omnoho menšieho ekonomického základu. Inak povedané, zväčšili sme štát, ale nezbohatli sme dost' rýchlo na to, aby sme to mohli dovoliť.

Výsledkom je kombinácia vysokých výdavkov, slabých verejných služieb, rastúceho dlhu a pomalej ekonomiky. Ak chceme európsky štandard, nestačí prerozdeľovať väčšiu časť HDP. Musíme najprv vytvárať vyššiu pridanú hodnotu, produktivitu a mzdy.

Konkurencieschopnosť pod tlakom domácej konsolidácie aj globálneho prostredia

World Competitiveness Ranking 2025

(poradie zo 69 krajín)

V rebríčku konkurencieschopnosti Medzinárodného inštitútu pre rozvoj manažmentu za rok 2025 kleslo Slovensko na 63. miesto spomedzi 69 hodnotených krajín. Medzi krajinami strednej a východnej Európy sme aktuálne na poslednom mieste.

Slovensko čelí viacerým naliehavým výzvam. Ekonomický rast sa spomaľuje, pričom nielen kľúčový automobilový sektor je vystavený rizikám spojeným s americkými clami aj rastúcou čínskou konkurenciou. Domáce konsolidačné úsilie vo fiškálnej oblasti sa zatiaľ sústredilo najmä na zvyšovanie a zavádzanie nových daní či odvodov, čo znížilo atraktivitu podnikateľského prostredia pre zahraničný kapitál a obmedzilo potenciál nových domácich investícií. Drahé energie navyše podkopávajú priemyselnú konkurencieschopnosť a teda aj exportný výkon. Hoci bola nezamestnanosť blízko historických miním, zostávala vyššia než v Česku či Poľsku a napriek takmer 100-tisíc dlhodobu nezamestnaným v niektorých segmentoch chýbali kvalifikovaní pracovníci.

Ďalším dôležitým faktorom je prebiehajúci odlev študentov či kvalifikovaných odborníkov do zahraničia. Zmeny v zdaňovaní vyšších príjmových skupín môžu tento trend ešte prehĺbiť, čo bude mať negatívny vplyv na konkurencieschopnosť. S istotou možno povedať, že úspešnejší príbeh Česka pomáhajú písať aj mnohí Slováci, ktorí nám doma chýbajú.

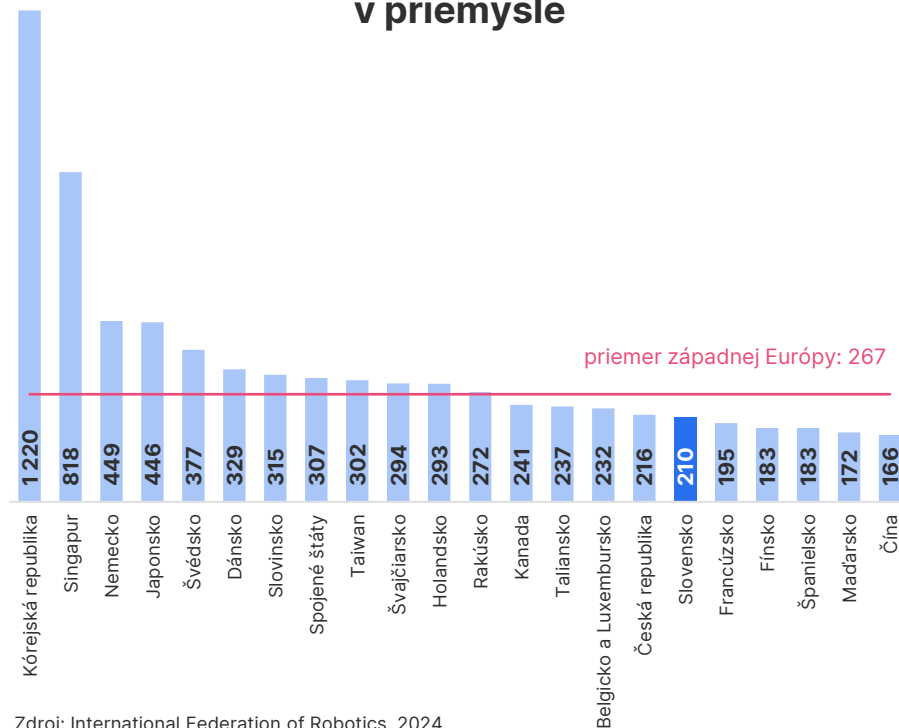
Namiesto krajiny, kde roboty „len“ pracujú, sa potrebujeme stať krajinou, ktorá robotické systémy navrhuje

Slovensko má v priemysle približne 210 robotov na 10 000 zamestnancov, čo je blízko Česka s 216, no stále výrazne pod západoeurópskym priemerom 267, Slovinskom (315) alebo Nemeckom (449).

Výzvou pre Slovensko do ďalších rokov je najmä postavenie automatizácie v ekonomike. Ak roboty predovšetkým dovážame a využívame v montážnej výrobe, pridaná hodnota vzniká inde.

Pre rast produktivity, miezd a konkurencieschopnosti sa preto potrebujeme posunúť od krajiny, kde robotické systémy pracujú, ku krajine, ktorá ich navrhuje, programuje, integruje a exportuje. Na to potrebujeme silnejšie technické vzdelávanie, aplikovaný výskum, prepojenie univerzít s priemyslom a domáce firmy schopné škálovať vlastné riešenia.

Počet robotov na 10 000 zamestnancov v priemysle

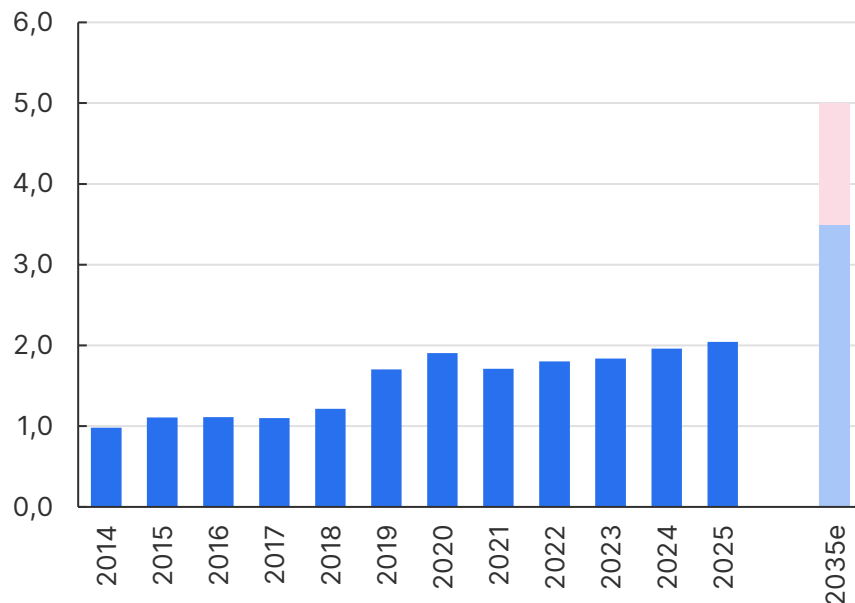
Aby sme žili ďalej v mieri a slobode, musíme byť pripravení sa brániť

Podľa dát NATO Slovensko v roku 2025 vynaložilo na obranu približne 2 % HDP, teda asi 2,7 mld. €. Posun k cieľu 5 % HDP by pri dnešnej veľkosti ekonomiky znamenal približne 7 mld. € ročne, čiže viac než 4 mld. € navyše.

Nový aliančný rámec však nie je len o nákupe zbraní: približne 3,5 % HDP má smerovať na priamu obranu a zvyšok na širšiu bezpečnostnú infraštruktúru, vrátane mobility, kybernetiky, civilnej odolnosti či nemocníc. Cieľom je, aby Európa dokázala odstrániť agresora aj bez permanentnej závislosti od USA. Bez bezpečnosti nebude stabilná výroba, investície, obchod ani sociálny štát.

Zvýšené výdavky preto dávajú zmysel iba vtedy, ak pôjdu na reálne schopnosti: výcvik, infraštruktúru, muníciu, logistiku, drony, protivzdušnú a kybernetickú ochranu a lepšiu integráciu s NATO. Obrana je dnes cena za to, aby Európa mohla ďalej žiť v slobode a mieri, nie rozpočtový luxus.

Výdavky na obranu ako % HDP

■ Infraštruktúra (1,5 %)

Ako si poradiť s deglobalizáciou

Pre Slovensko je deglobalizácia riziko aj príležitosť. Ako malá otvorená ekonomika s celkovým zahraničným obchodom na úrovni zhruba 170 % HDP je citlivé na fragmentáciu obchodu, clá, výpadky surovín a tlak veľkých krajín.

Príležitosťou je **hlbšia európska integrácia**, spoločný nákup kritických surovín, diverzifikácia dodávok mimo jednej krajiny a väčšia vyjednávacía sila voči Rusku, Číne aj USA. EÚ aj preto tlačí na to, aby pri kritických materiáloch nebola závislá od jedného dodávateľa nad 65 % spotreby a aby do roku 2030 zvýšila domácu ťažbu, spracovanie a recykláciu. Pre **Slovensko to znamená šancu zapojiť sa do európskych hodnotových reťazcov** v energetike, obrane, batériách, čipoch a priemyselnej modernizácii.

Hrozbou je opačný scenár, v ktorom sa Európa rozpadne na národné štáty, kde si veľké štáty zabezpečia zdroje samostatne a Slovensko zostane iba subdodávateľom so sťaženým prístupom ku surovinám a technológiám. Cesta k bezpečnosti a prosperite preto vedie cez silnejšiu Európu, spoločné pravidlá, spoločnú infraštruktúru a vyššiu obranyschopnosť.

Spoločnosť

Acemoglu, Johnson a Robinson, ocenení Nobelovou cenou za ekonómiu, ukázali, že dlhodobý rast krajín nestojí iba na kapitáli, práci či technológiách, ale najmä na kvalite inštitúcií. Tam, kde pravidlá platia predvídateľne, štát koná férovo a verejná moc neslúži úzkym záujmom, ľudia viac investujú, inovujú, platia dane a prijímajú reformy.

Slovensko má v tomto slabé miesto. Podľa OECD malo v roku 2023 vysokú alebo stredne vysokú dôveru vo vládu len 31 % ľudí. Parlamentu dôverovalo 30 %, súdom 31 %, štátnej správe 33 %, politickým stranám iba 19 % a médiám 28 %. Vyššia bola dôvera v políciu a samosprávy, zhodne 40 %, čo naznačuje, že ľudia viac veria inštitúciám, ktoré vnímajú bližšie k svojmu každodennému životu.

Problémom nie je len nálada spoločnosti. Nízka dôvera znižuje schopnosť štátu robiť dlhodobé politiky. Každá reforma sa potom vníma ako hrozba, nie ako spoločná investícia. Klesá ochota znášať krátkodobé náklady, rastie odpor voči zmenám a politika sa mení na permanentný konflikt. Aj preto je dôvera ekonomická veličina. Bez nej sa ťažšie zvyšuje produktivita, kvalita verejných služieb aj ochota krajiny modernizovať sa. Krajiny nebohatnú len preto, že majú zdroje. Bohatnú vtedy, keď majú inštitúcie, ktorým ľudia veria.

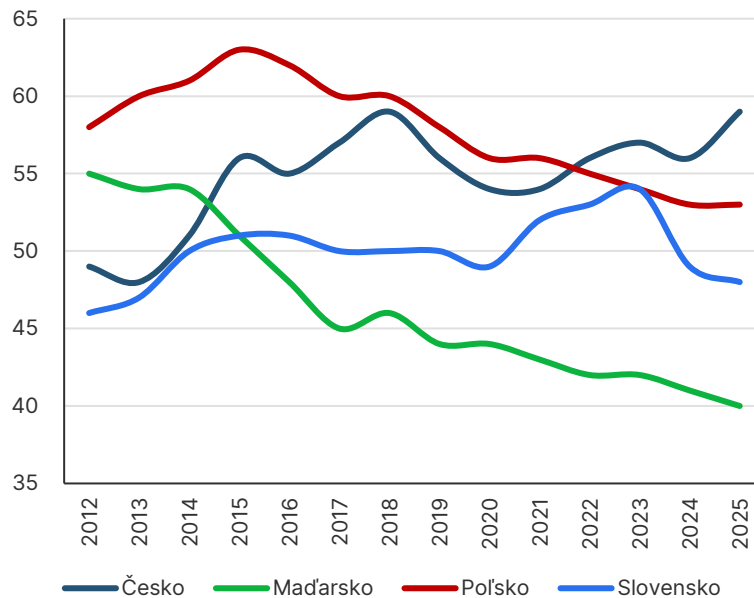

Spoločnosť urobila pokrok, výzvy ostávajú

Za uplynulé tri dekády Slovensko urobilo pokrok. Ľudia žijú dlhšie, sú vzdelanejší a v priemere materiálne zabezpečenejší než kedykoľvek v minulosti. Index ľudského rozvoja sa od roku 1990 výrazne zvýšil a aj mnohé ukazovatele kvality života ukazujú, že príbeh Slovenska po roku 1989 bol v dlhom horizonte úspešný. Zároveň však platí, že zostávame mladou demokraciou a v posledných rokoch sa náš pokrok v niektorých oblastiach spomaľuje. Aj najnovší Index vnímania korupcie ukazuje, že pokrok nie je automatický ani nezvratný.

Slovensko dosiahlo v roku 2025 skóre 48 bodov zo 100 a v rebríčku kleslo na 61. miesto, pričom ešte v roku 2023 bolo na svojom historickom maxime. Problémom preto nie je návrat do minulosti, ale oslabenie dôvery, že štát vie korupciu dôsledne odhaľovať, vyšetrovať a trestať. Slepými miestami zostávajú najmä politická zodpovednosť, veľké verejné obstarávania, eurofondy, ochrana oznamovateľov a nezávislosť kontrolných inštitúcií. Ak chce Slovensko opäť zrýchliť konvergenciu a pritiahnúť kvalitné investície, musí s týmito slabými miestami aktívne pracovať. Korupcia nie je len morálny problém. Je to daň z dôvery, produktivity a prosperity. Korupcia zvyšuje náklady verejných rozhodnutí, znižuje efektívnosť investícií, odrádza kvalitný kapitál a oslabuje dôveru ľudí v štát, čo sa napokon premieta do nižšej produktivity a pomalšieho rastu prosperity.

Index vnímania korupcie
(skóre 0-100, väčšie je lepšie)

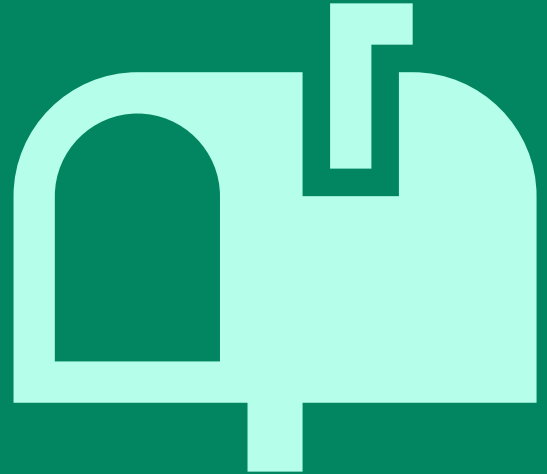
Domácnosti

Slovenské domácnosti vstupovali do roka 2025 v lepšej pozícii, než by naznačovala celková nálada v ekonomike. Trh práce bol stále silný a na jar dosiahla nezamestnanosť historické minimá. Mzdy rástli aj reálne a pomáhali tlmieť časť nákladového tlaku z predchádzajúcich rokov. Zároveň však rok 2025 ukázal limity tejto odolnosti.

Konsolidácia zvýšila daňové zaťaženie, zasiahla disponibilné príjmy a prispela k opatrnejšej spotrebe domácností. V roku 2026 sa navyše časť opatrení ešte výraznejšie premietne do ceny práce, čo tlmí rast čistých príjmov aj tvorbu nových pracovných miest. Nezamestnanosť sa ku koncu roka mierne zvýšila, spotrebiteľská dôvera zostala pod dlhodobým priemerom a domácnosti boli pri výdavkoch opatrnejšie, keď celková spotreba domácností v poslednom štvrtroku klesla.

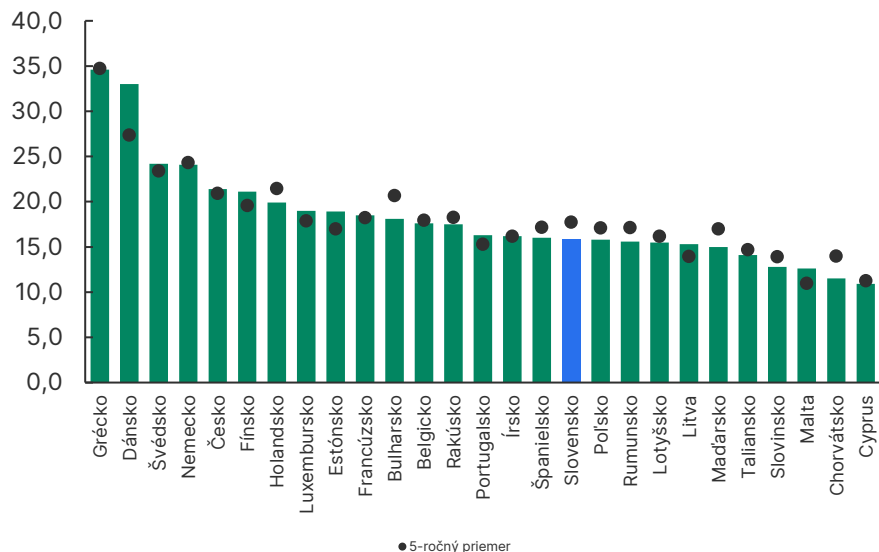
V dostupnosti bývania Slovensko v priemere nevyzerá zle, keďže náklady na bývanie tvoria približne 16 % disponibilného príjmu domácností. Tento ukazovateľ však zachytáva najmä zaťaženie existujúcich domácností, nie cenu vstupu mladých ľudí na trh bývania. Slabším miestom zostáva aj finančná rezerva domácností. Slovensko má nízku mieru úspor z disponibilných príjmov v európskom porovnaní, čo znamená menší vankúš pri šokoch, chorobe, strate práce alebo raste splátok.

K tomu sa pridáva zdravotný rozmer prosperity. Priemerná dĺžka života rastie, no počet rokov prežitých v zdraví zostáva nízky. Ak ľudia prežívajú veľkú časť neskoršieho života so zdravotnými obmedzeniami, zvyšuje to tlak na domácnosti, zdravotníctvo aj verejné financie.

Priemerné náklady na bývanie sú nízke, generačná dostupnosť zostáva výzvou

Podiel nákladov na bývanie z disponibilných príjmov domácnosti (v %, 2025, Eurostat)

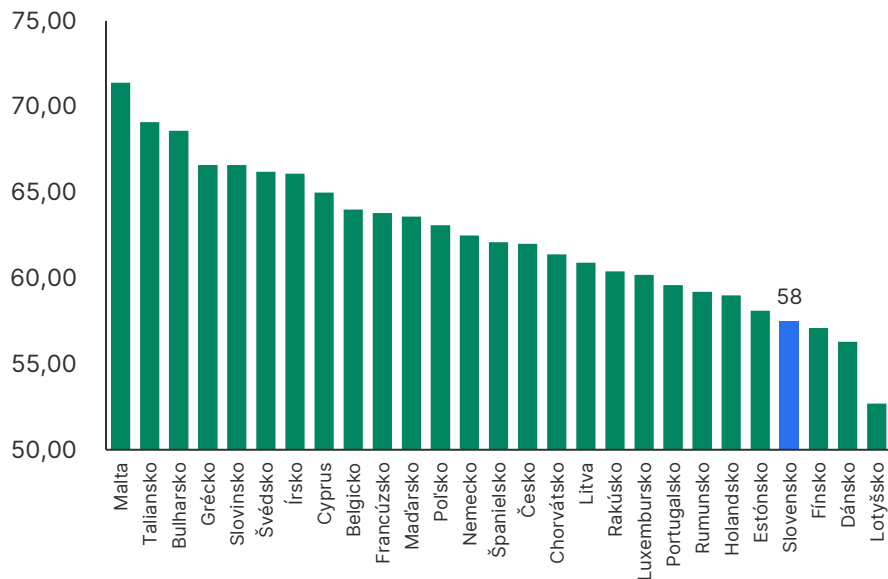
● 5-ročný priemer

V dostupnosti bývania používame ukazovateľ Eurostatu, ktorý sleduje podiel nákladov na bývanie na disponibilnom príjme domácností. Na Slovensku tento ukazovateľ v roku 2025 vyzerá v priemere priaznivo, keďže náklady na bývanie tvoria približne 16 % disponibilného príjmu domácností.

Výsledok však treba čítať opatrne. Ukazovateľ zachytáva bežné platené náklady domácností, ako sú nájomné, úroky z hypoték, energie, služby, údržba a opravy, nie cenu kúpy nového bývania voči príjmom. Slovensko má zároveň veľmi vysoký podiel vlastníckeho bývania, čo priemerný výsledok zlepšuje. Nižší podiel výdavkov na bývanie v poslednom období podporili aj klesajúce úrokové sadzby, zastropované ceny energií a pomerne silný rast nominálnych miezd.

Priskoro chor'avieme – zdravotné výdavky treba vnímať ako strategickú investíciu

Počet rokov prežitých v zdraví

Pri starnutí populácie nebude rozhodujúce iba to, koľko rokov sa ľudia dožijú, ale koľko z nich prežijú v zdraví. Slovensko má priemernú dĺžku života približne 78 rokov, no počet rokov prežitých v zdraví je len okolo 57 až 58 rokov. To znamená, že priemerný človek môže prežiť približne dve desaťročia života so zdravotnými obmedzeniami. Zdravotníctvo preto nemožno vnímať len ako sociálny náklad štátu. Výdavky budú v celom vyspelom svete ďalej rásť v dôsledku starnutia, drahších technológií, liekov a vyššieho dopytu po dlhodobej starostlivosti. OECD očakáva, že verejné zdravotné výdavky budú do roku 2045 rásť rýchlejšie než ekonomika. Práve preto je dôležité presunúť väčší dôraz na prevenciu, skorú diagnostiku, dostupnú primárnu starostlivosť a manažment chronických ochorení. Každý dodatočný rok prežitý v zdraví znižuje budúce náklady systému, predlžuje ekonomickú aktivitu ľudí a zvyšuje kvalitu života. **Investície do zdravia sú preto jednou z najdôležitejších investícií do budúcej prosperity.**

Demografia je neúprosná

Okolo roku 2060 bude mať Slovensko približne 1,6 milióna ľudí nad 65 rokov, teda o viac než polovicu viac než dnes. V produktívnom veku 20 až 64 rokov zostane len okolo 2,5 milióna ľudí, približne o 850 až 900 tisíc menej než v súčasnosti. Na vrchole, približne v polovici minulej dekády, bolo v tejto vekovej skupine ešte okolo 3,5 milióna ľudí. Tento trend je do veľkej miery daný už dnešnou vekovou štruktúrou populácie. Silná generácia takzvaných Husákových detí, narodená najmä v 70. rokoch, mala deti neskôr a v priemere v menšom počte než generácia ich rodičov. Do dospelosti vstupovala po roku 1989, v období transformácie, nových možností, ale aj vysokej nezamestnanosti a väčšej životnej neistoty. Mnohí preto rodičovstvo odkladali, časť odišla pracovať do zahraničia a časť tam aj zostala. Práve táto početná generácia začne po roku 2035 postupne odchádzať do dôchodku, teda v čase, keď sa pomer medzi produktívnou a postproduktívnou populáciou bude ďalej zhoršovať.

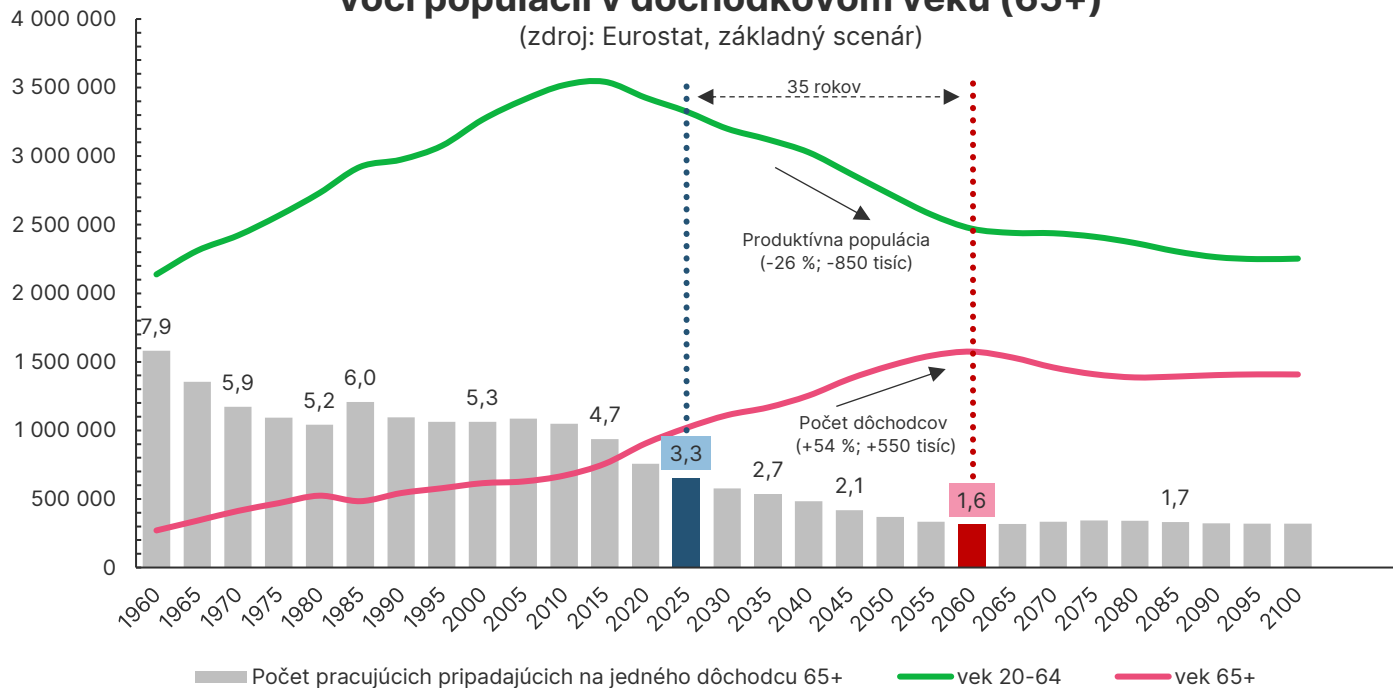
V nasledujúcich desaťročiach tak bude pribúdať ľudí v dôchodkovom veku, zatiaľ čo počet ľudí v produktívnom veku bude výrazne klesať. Do roku 2060 nepôjde o krátkodobý výkyv, ale o hlavný demografický trend. Potom nepríde návrat k priaznivejšej vekovej štruktúre, skôr stabilizácia na náročnejšej úrovni. Priebežný dôchodkový systém bol pritom postavený na inom demografickom pomere. Ak má zostať udržateľný, bude potrebovať vyššiu zamestnanosť, vyššiu produktivitu, dlhší pracovný život a stabilnejšie verejné financie.

Demografia je neúprosná

Vývoj populácie v produktívnom veku (20-64) voči populácií v dôchodkovom veku (65+)

(zdroj: Eurostat, základný scenár)

Demografia je neúprosná – ako sa pripraviť

Na demografické zmeny sa Slovensko musí pripraviť skôr, než sa naplno prejavia vo verejných financiách, zdravotníctve a trhu práce. Znamená to viac šoriť a investovať, starať sa o zdravie počas celého života a vytvárať podmienky, aby ľudia dokázali pracovať dlhšie a produktívnejšie. Potrebujeme tiež pragmatickejší prístup k imigrácii, lepšie využiť potenciál žien, starších pracovníkov aj ľudí z regiónov a podporiť návrat Slovákov zo zahraničia cez konkurencieschopnejšiu ekonomiku. Súčasne musíme budovať kvalitnú dlhodobú a inštitucionálnu starostlivosť o seniorov, pretože vyšší počet starších ľudí nevyhnutne zvýši náklady zdravotníctva aj sociálnych služieb.

Ako sa pripraviť na starnutie populácie

1.
Sporiť a investovať

2.
Staráť sa o svoje
zdravie

3.
Využiť potenciál
populácie, ktorá
nepracuje

4.
Podporiť návrat ľudí
na Slovensko

5.
Zmeniť prístup
k imigrácii

6.
Budovať kvalitnú
inštitucionálnu
starostlivosť
o starých ľuďoch

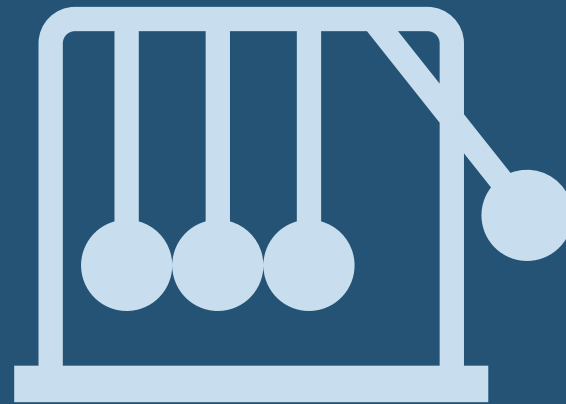

Vzdelávanie & veda

Slovensko potrebuje výrazne posilniť zdroje budúceho rastu. Na výskum a vývoj dávame približne 1,0 % HDP, zatiaľ čo priemer EÚ je viac ako dvojnásobný. V European Innovation Scoreboard 2025 zas dosahuje Slovensko iba 62,6 % priemeru EÚ (24. miesto) a patrí medzi rozvíjajúcich sa inovátorov. Detailnejší pohľad ukazuje, že sme relatívne silní vo výrobe a exporte stredne a vysoko technologických produktov, no slabší vo vlastnom výskume, patentoch, dizajne, venture kapitáli a firemných inovačných investíciách. Slovenská ekonomika teda technológie často úspešne využíva v priemysle, ale menej ich sama vytvára, vlastní a komercializuje.

Podobný obraz vidno aj pri investíciách. Hrubá tvorba fixného kapitálu dosahuje na Slovensku približne 20 % HDP, teda mierne pod priemerom EÚ, zatiaľ čo v Česku presahuje 26 % HDP. Pre ďalšiu konvergenciu preto nestačí iba udržať výrobnú základňu. Potrebujeme viac kapitálu, výskumu, technológií a domácich firiem, ktoré dokážu rásť z vlastného know how.

Slabým miestom zostáva aj školstvo. V PISA 2022 boli slovenskí žiaci pod priemerom OECD v matematike, čítaní aj prírodných vedách a iba 51,3 % populácie má aspoň základné digitálne zručnosti. V ére umelej inteligencie to zvyšuje riziko, že časť pracovnej sily nebude pripravená na nové typy práce. K tomu sa pridáva daňovo odvodový mix. Podľa OECD dosahovalo daňovo odvodové zaťaženie priemerného slobodného zamestnanca bez detí na Slovensku úroveň 42,6 %, výrazne nad priemerom OECD na úrovni 34,9 %. V roku 2026 došlo ešte k zhoršeniu. Ak chceme viac podnikania, inovácií, startupov a vyššiu produktivitu, musíme menej zaťažovať prácu a viac podporovať investície, vzdelanie, výskum a schopnosť firiem rásť.

Úroveň digitalizácie pre rok 2030

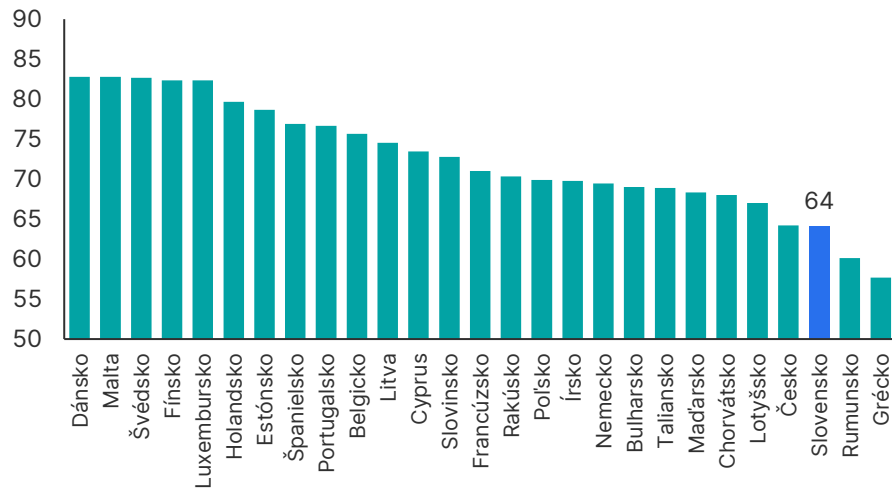
V oblasti digitalizácie sme pôvodný ukazovateľ DESI z roku 2022 nahradili aktuálnejším kompozitným ukazovateľom, ktorý zachytáva priemerné plnenie vybraných cieľov Európskej komisie v rámci Digitálnej dekády.

Do nášho hodnotenia vstupuje pokrytie sieťami s veľmi vysokou kapacitou (73 % plnenie plánu), dostupnosť optického internetu (68 % plnenie plánu), pokrytie 5G sieťou (88 %), digitalizácia podnikov (70 %), využívanie umelej inteligencie firmami (14 %), podiel ICT špecialistov na zamestnanosti, kvalita digitálnych verejných služieb pre občanov (73 %) a firmy (73 %) a úroveň eHealth (72 %). Tento prístup lepšie vystihuje aktuálnu digitálnu pripravenosť krajín, keďže nesleduje iba všeobecné skóre digitalizácie, ale mieru priblíženia sa ku konkrétnym európskym cieľom do roku 2030. Slovensko v tejto kľúčovej oblasti pre budúcu prosperitu významne zaostáva.

Zdroj: EC, Eurostat

Úroveň digitalizácie

(priemer plnenia cieľov vo zvolených oblastiach do roku 2030; v %)

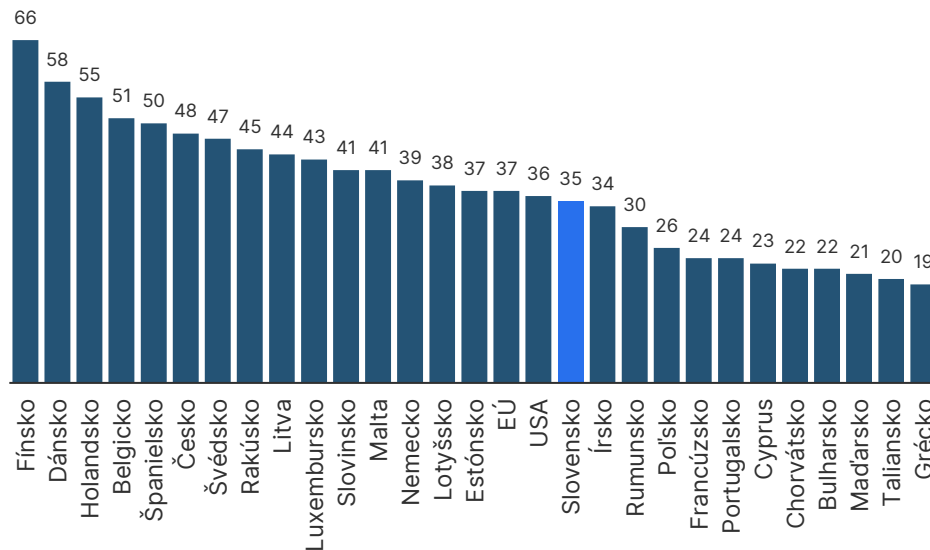
Digitalizácia firiem – máme priestor na rast

Nové dáta BIS a EIB ukazujú, že umelú inteligenciu netreba vnímať iba ako hrozbu pre pracovné miesta, ale najmä ako nástroj rastu produktivity. Analýza Aldasoro a kol. na dátach z viac než 12 000 európskych firiem ukazuje, že v krátkodobom horizonte firmy používajúce AI neznižovali zamestnanosť, naopak dosahovali približne o 4 % vyššiu produktivitu práce a ich zamestnanci mali vyššie mzdy. Prínosy však nie sú rovnomerne rozdelené.

Veľké firmy majú výrazne vyššiu šancu adopcie AI než malé firmy, 45 % oproti 24 %, a adopcia závisí aj od vyspelosti krajiny, kvality finančného systému a dostupnosti kapitálu. Pre Slovensko je to dôležitý odkaz. Nestačí firmám povedať, aby používali AI. Potrebujú investície do softvéru, dátovej infraštruktúry, bezpečnosti, tréningu zamestnancov a zmeny pracovných procesov. Produktivitu nezvýši samotný nástroj, ale schopnosť firiem začleniť ho do každodennej práce.

USA nie sú pred EÚ v celkovej miere adopcie generatívnej AI, ale využívajú AI širšie naprieč firemnými procesmi. V amerických firmách sa AI častejšie dostáva do marketingu, zákazníckej podpory, vývoja softvéru, analýzy dát, interných procesov aj rozhodovania manažmentu. Európa zatiaľ častejšie zostáva vo fáze opatrnej adopcie. Ak AI zostane iba nástrojom na písanie textov alebo individuálnu produktivitu, jej makroekonomický efekt bude obmedzený.

Podiel firiem (%) používajúcich generatívnu umelú inteligenciu

Udržateľnosť

Udržateľnosť ekonomiky nie je iba environmentálna téma. Čoraz viac rozhoduje o tom, či je krajina atraktívna pre ľudí, kapitál a firmy. Preto v našom hodnotení sledujeme nielen emisie, recykláciu, produkciu odpadu a energetickú náročnosť, ale aj férovosť trhu práce cez rozdiel v odmeňovaní žien a mužov.

Slovensko má v tejto oblasti zmiešaný obraz. Na jednej strane sa nám darí znižovať emisie na obyvateľa a vďaka nízkouhlíkovej výrobe elektriny máme určitú konkurenčnú výhodu. Na druhej strane zostáva slovenský priemysel energeticky náročný a v niektorých odvetviach aj emisne intenzívny. To je problém najmä v čase, keď investori čoraz viac sledujú cenu energie, uhlíkovú stopu výroby a schopnosť krajiny zvládnuť zelenú transformáciu.

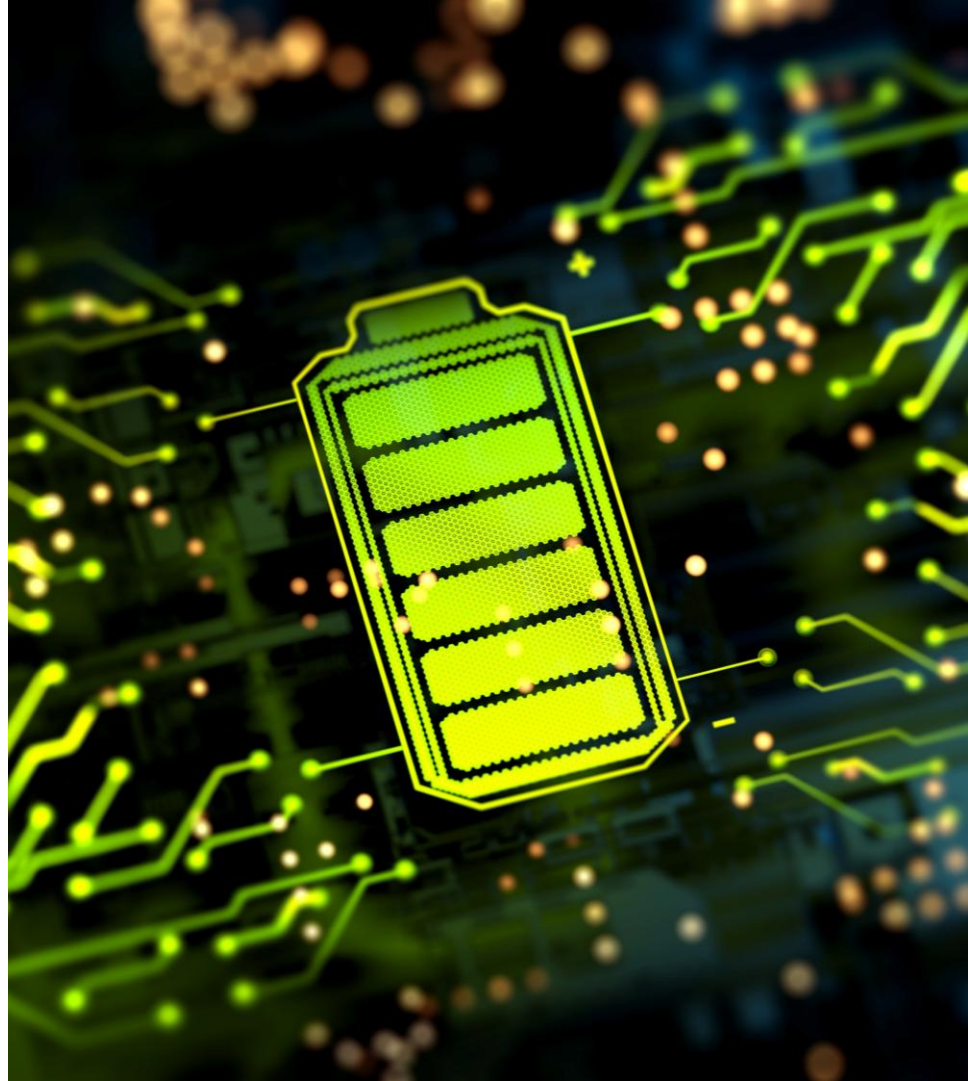
Udržateľná ekonomika preto nie je o tom, aby sme rast obmedzovali. Je o tom, aby bol rast menej závislý od lacnej energie, lacnej práce a vysokého materiálového vstupu. Atraktívne budú najmä tie krajiny, ktoré dokážu spojiť konkurencieschopnosť s nižšou energetickou náročnosťou, férovým trhom práce, menším množstvom odpadu a nižšími emisiami. Slovensko má v niektorých oblastiach dobrý základ, ale stále príliš veľa nevyužitého potenciálu.

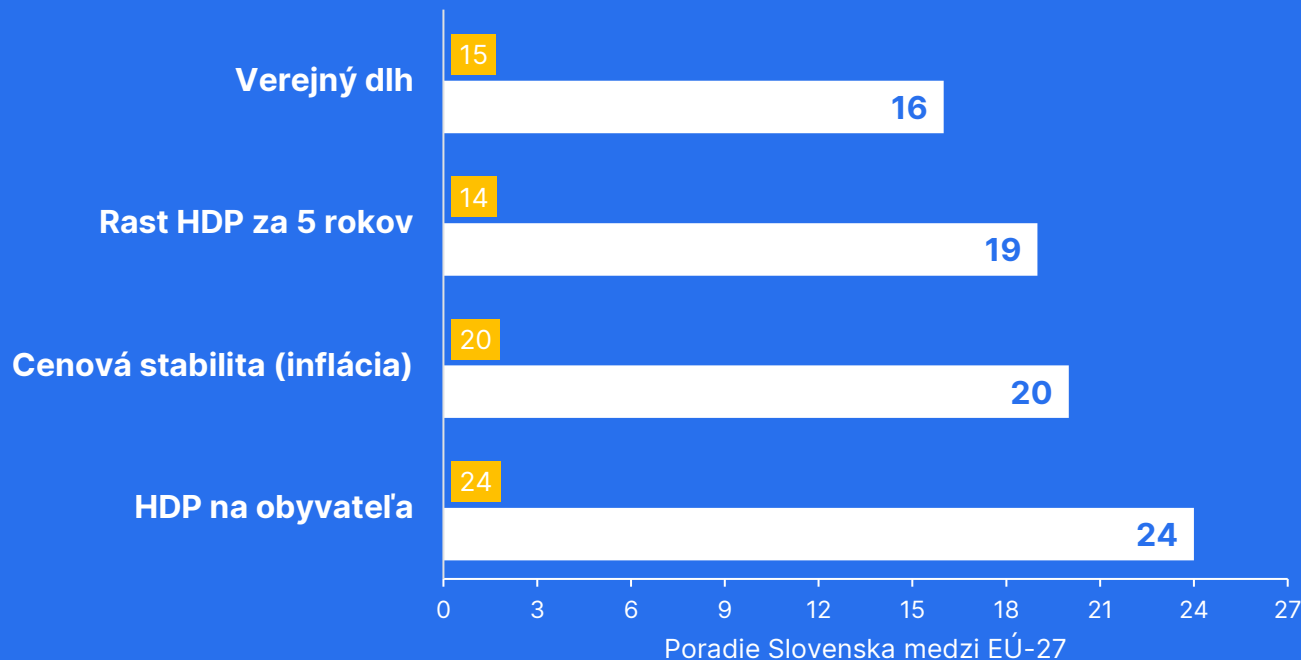
Nízkouhlíková ekonomika

Umelá inteligencia bude čoraz viac aj otázkou energie. Dátové centrá, výpočtová infraštruktúra a priemyselné využitie AI budú zvyšovať dopyt po stabilnej, lacnej a nízkouhlíkovej elektrine. Podľa IEA sa globálna spotreba elektriny dátových centier môže do roku 2030 zdvojnásobiť na približne 945 TWh, čo je takmer 3 % svetovej spotreby elektriny.

Pre Slovensko je to dôležité, pretože máme jednu z najnižšie uhlíkových elektroenergetík v Európe. V roku 2023 pochádzalo približne 85 % výroby elektriny z nízkouhlíkových zdrojov, najmä z jadra a obnoviteľných zdrojov. Jadro tvorilo viac než 60 % výroby elektriny, čo je po Francúzsku jeden z najvyšších podielov v EÚ. Táto pozícia môže byť konkurenčnou výhodou pri lákaní investícií do dátových centier, AI infraštruktúry, priemyselnej automatizácie a energeticky náročných technológií. Sama nízkouhlíková výroba však nestačí. Potrebujeme aj silnejšie prenosové a distribučné siete, flexibilitu, úložiská, rýchlejšie povoľovanie nových zdrojov a jasnú stratégiu, ako spojiť digitálnu transformáciu s energetickou bezpečnosťou. Ak bude AI motorom produktivity, elektrina bude jej palivom.

Ekonomika

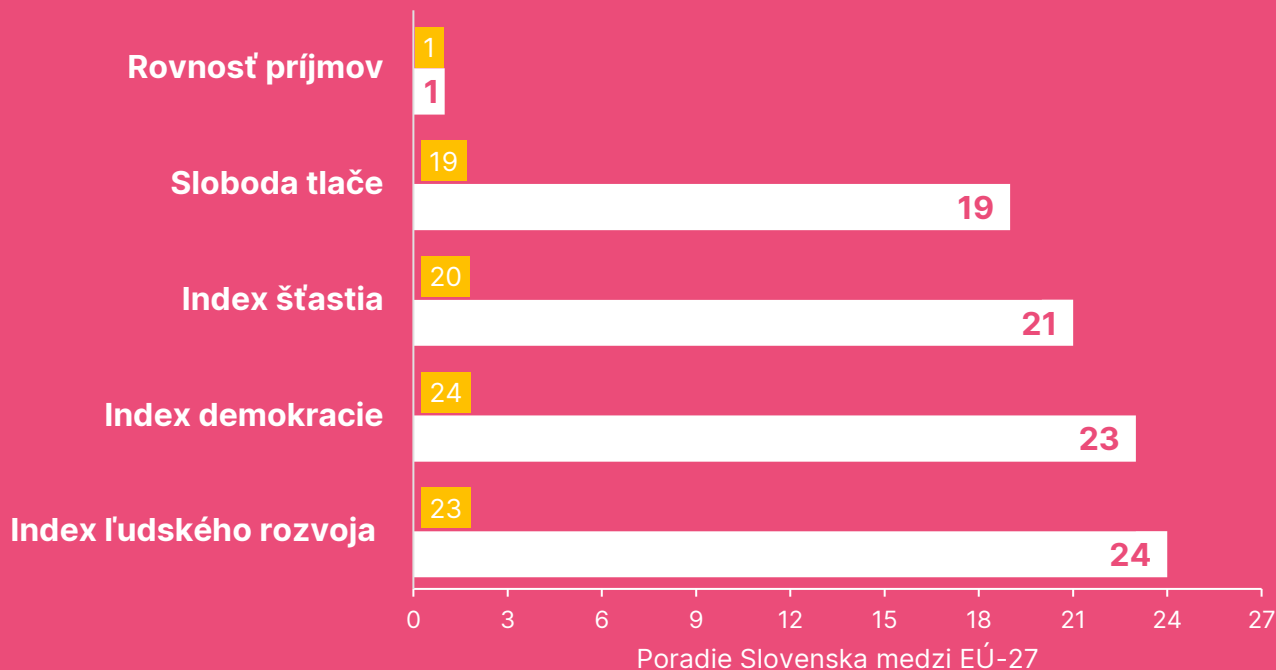

- 1 Írsko
- 2 Dánsko
- 3 Malta
- 4 Cyprus
- 5 Luxembursko
- 6 Holandsko
- 6 Švédsko
- 8 Španielsko
- 9 Taliansko
- 9 Chorvátsko
- 9 Portugalsko
- 9 Slovinsko
- 13 Bulharsko
- 14 Lotyšsko
- 15 Francúzsko
- 16 Belgicko
- 17 Fínsko
- 18 Nemecko
- 18 Grécko
- 20 Poľsko
- 21 Česko
- 22 Rakúsko
- 23 Estónsko
- 23 Rumunsko
- 25 Litva
- 26 Slovensko**
- 27 Maďarsko

Zdroj: Eurostat, SLSP

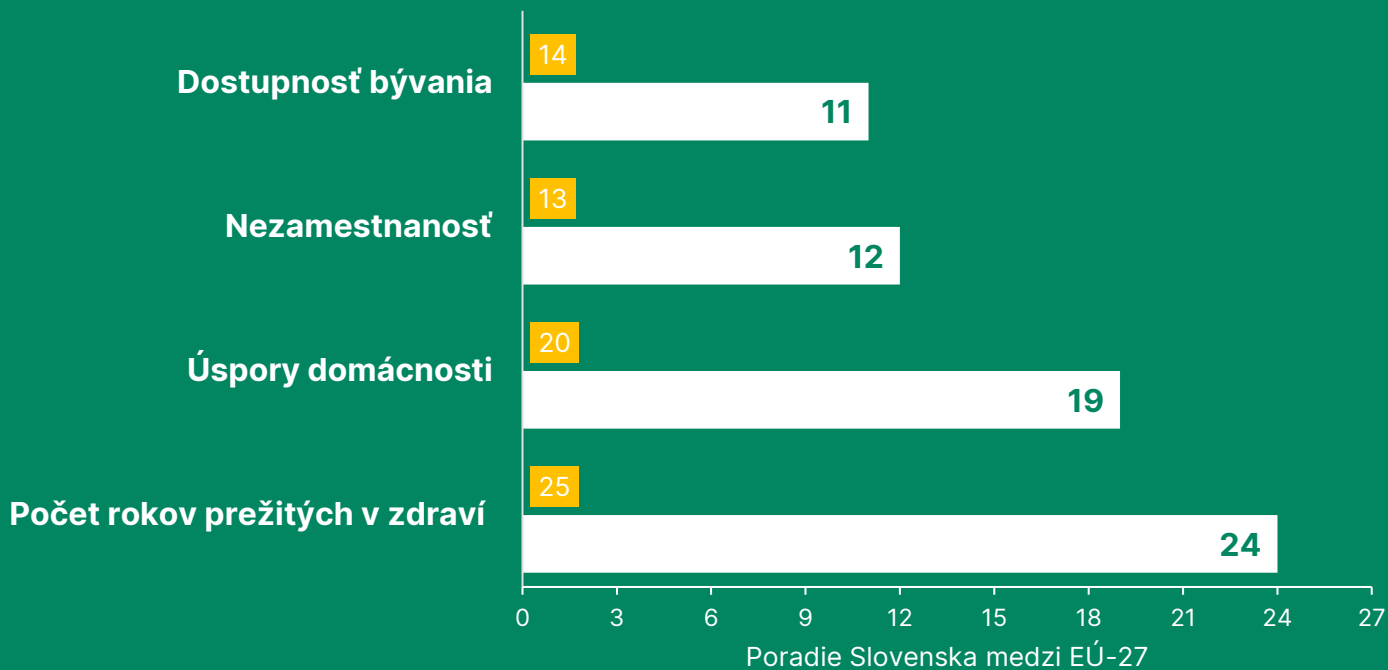
Zdroj: Eurostat

Spoločnosť

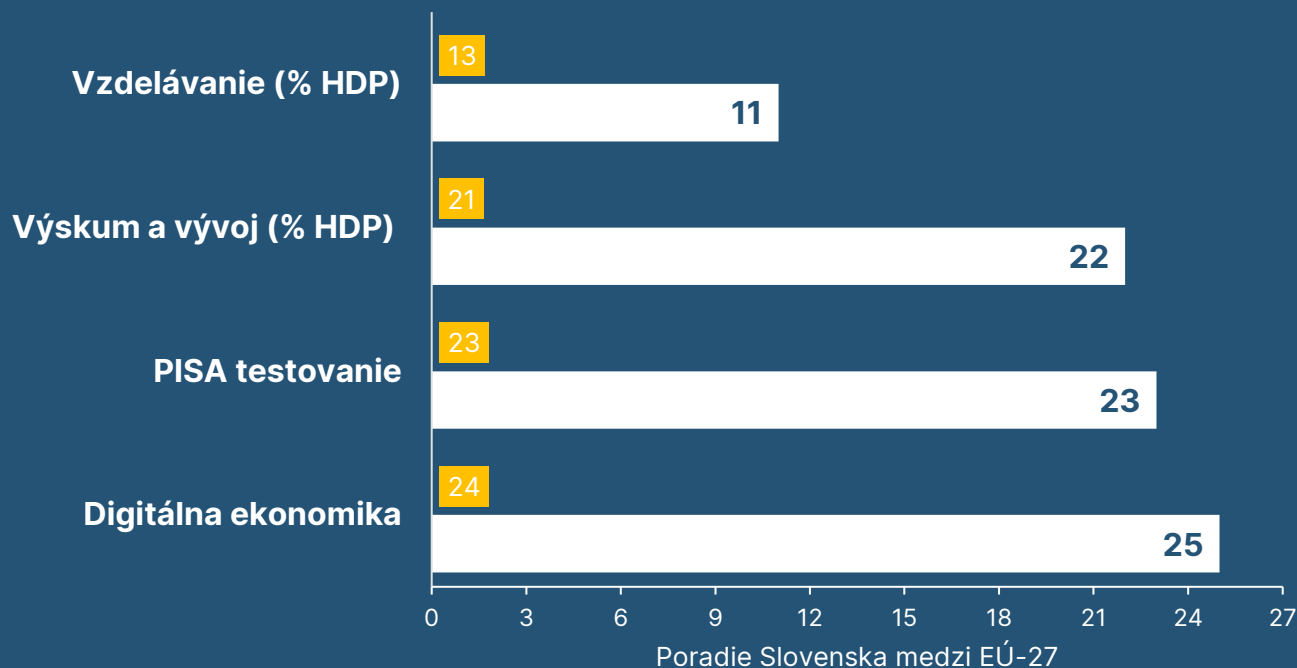
- 1 Dánsko
- 2 Holandsko
- 3 Fínsko
- 4 Švédsko
- 5 Írsko
- 6 Nemecko
- 7 Belgicko
- 8 Luxembursko
- 9 Česko
- 10 Rakúsko
- 11 Slovinsko
- 12 Poľsko
- 13 Estónsko
- 13 Francúzsko
- 15 Španielsko
- 16 Malta
- 17 Portugalsko
- 18 Lotyšsko
- 18 Slovensko**
- 20 Taliansko
- 21 Rumunsko
- 22 Litva
- 23 Chorvátsko
- 24 Grécko
- 24 Cyprus
- 26 Maďarsko
- 27 Bulharsko

Domácnosti

- 1 Malta
- 2 Slovinsko
- 3 Maďarsko
- 4 Taliansko
- 4 Cyprus
- 6 Írsko
- 7 Česko
- 8 Nemecko
- 9 Poľsko
- 9 Chorvátsko
- 11 Bulharsko
- 12 Rakúsko
- 13 Belgicko
- 14 Francúzsko
- 15 Holandsko
- 16 Švédsko
- 16 Portugalsko
- 18 Lotyšsko
- 19 Slovensko**
- 19 Španielsko
- 21 Rumunsko
- 22 Luxembursko
- 22 Litva
- 24 Dánsko
- 25 Grécko
- 25 Estónsko
- 27 Fínsko

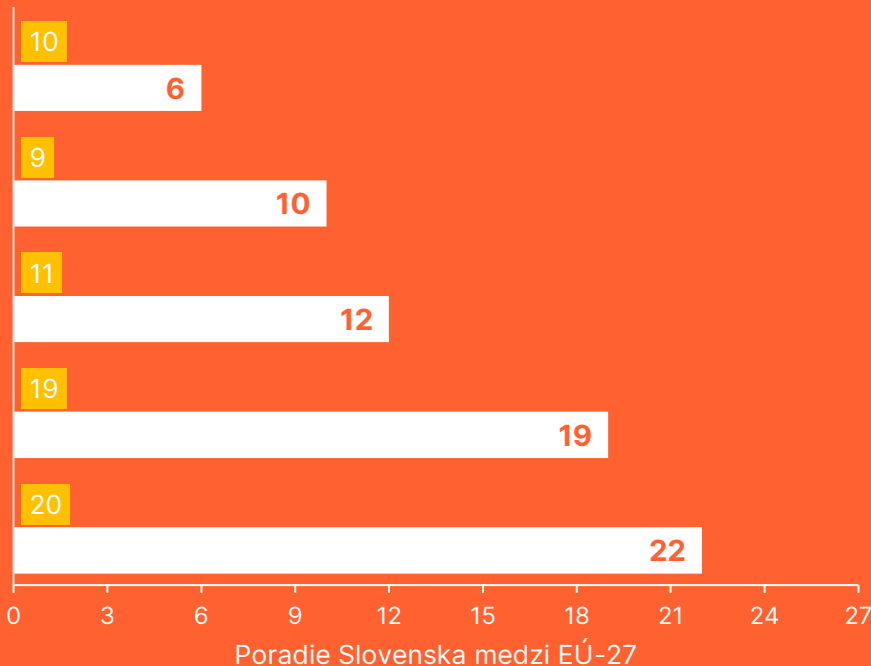
Vzdelávanie & veda

- 1 Švédsko
- 2 **Fínsko**
- 3 Dánsko
- 4 Estónsko
- 5 Belgicko
- 6 Rakúsko
- 7 Holandsko
- 8 Slovinsko
- 9 Poľsko
- 10 Francúzsko
- 11 Nemecko
- 12 Portugalsko
- 12 Lotyšsko
- 14 Česko
- 14 Luxembursko
- 16 Španielsko
- 17 Litva
- 17 Írsko
- 19 Malta
- 20 Maďarsko
- 21 Chorvátsko
- 22 Cyprus
- 23 Taliansko
- 24 Slovensko**
- 25 Grécko
- 25 Bulharsko
- 27 Rumunsko

Udržateľnosť

Produkcia skleníkových plynov

- 1 Švédsko
- 2 Španielsko
- 3 Portugalsko
- 4 Litva
- 4 Fínsko
- 6 Holandsko
- 7 Taliansko
- 7 Slovinsko
- 9 Lotyšsko
- 10 Luxembursko
- 11 Francúzsko
- 12 Belgicko
- 13 Rumunsko
- 14 Estónsko
- 15 Chorvátsko
- 16 Slovensko**
- 17 Nemecko
- 18 Poľsko
- 19 Írsko
- 20 Maďarsko
- 20 Rakúsko
- 22 Malta
- 23 Dánsko
- 24 Česko
- 25 Bulharsko
- 26 Grécko
- 27 Cyprus

Strategické analýzy SLSP

Mária Valachyová

Hlavná ekonómka
valachyova.maria@slsp.sk

Marián Kočiš

Analytik
kocis.marian@slsp.sk

Maximilián Wéber

Analytik
weber.maximilian@slsp.sk

Tento materiál slúži ako doplnkový zdroj pre klientov Slovenskej sporiteľne, a.s. Je založený na najlepších informačných zdrojoch dostupných v čase publikovania. Hoci použité informačné zdroje sú všeobecne považované za spoľahlivé, Slovenská sporiteľňa, a.s. neručí za správnosť a úplnosť uvedených informácií. Tento dokument nie je ponukou a ani propagáciou nákupu či predaja určitého aktíva. Predpovede nie sú spoľahlivým indikátorom budúcej výkonnosti aktíva alebo finančného nástroja.